

Buddhismens syn på våld och krig

Förord - frågor till mig och vad jag anser

Jag får ofta frågor av skolelever (och andra) på vilka jag försöker skriva svar så gott jag kan. Jag är ingen expert men jag delar gärna med mig av det lilla jag kan och mina personliga erfarenheter. Man måste komma ihåg att det inte finns några svart-och-vita svar inom Theravada-Buddhismen och annan Buddhism utan allting är en blandning av svart och vitt.

När jag svarar så har jag ingen fördömande eller auktoritär attityd men däremot så har jag rätt att vara kritisk och granskande som jag har lärt mig inom Theravada-Buddhismen (t.ex. från Buddhas tal till *Kalama*-folket och utforskande/undersökande inställning (*Vimamsa*) som tillhör *Iddhipada* en av de 37 förutsättningar att nå upplysningen)

De svar som jag ger är bara en syn hur en utövande Buddhist kan se på aktuella frågor som finns i vårt samhälle.

Vad säger de äldsta buddhistiska skrifterna?

Det ideala målet för en Buddhist är att gå den ädla åttafaldiga vägen så att han eller hon kan nå *Nibbana/Nirvana* och därmed uppleva balans, ett sinne fyllt av harmoni och fred. Vägen till detta mål är inte enbart kantat av förbud (man kan också se dem som övningar) utan även av ett antal goda handlingar som kan uppväga de förseelser som begåtts mot de religiösa föreskrifterna.

Man kan ge gåvor, tjäna andra människor och visa dem respekt. De kanoniska, buddhistiska skrifterna ger ett stort utrymme åt hur en människa bör handla i positiv bemärkelse (vad man bör göra eller skall göra). Alla dessa utsagor handlar ytterst om att främja frid, fred och harmoni.

Den som är Buddhist skall följa/öva sig på de fem etiska övningarna (mer information på min hemsida www.buddhisminfo.se via länken *Att bli Buddhist*).

I de äldsta buddhistiska skrifterna är det svårt att överhuvudtaget finna några belegg för att krig eller våldsamma handlingar kan rättfärdigas. Buddha var konsekvent i sitt fördömande av våldshandlingar och han hade för vana att alltid bemöta våld med icke-våld.

Om man vill gå Buddhas väg så måste människan lära sig att motstå varje impuls att medvetet skada levande varelser. Denna hållning och attityd finner man bland annat i skriften *Dhammapada*:

”Ty aldrig upphör hat genom hat, utan det upphör genom vänlighet, det är den eviga lagen.”
(strof 5)

”Vi lever i sanning lyckligt utan hat bland hatande. Vi bor utan hat bland hatande människor.” (strof 197)

”Segraren ådrar sig hat. Den besegrade lever i lidande. Den som lämnat bakom sig seger och nederlag, han är fridfull och lycklig.” (strof 201)

”Man bör besegra sin vrede genom mildhet och besegra det onda med det goda. Man bör besegra den snåle med givmildhet och lögnaren med sannfärdighet.” (strof 223)

Man kan tillägga att den som vill vara en Buddhist alltid måste praktisera de fem etiska övningarna (eller åläggelserna) och den första övningen är.

”Jag gör det till min övning att inte sära eller förstöra liv”

eller man kan också översätta det till:

”Jag ålägger mig att avstå från att taga liv.”

Så det finns ingen tvivel på att Buddhas lära en gång för alla är en – icke-vålds religion.

Man kan också läsa en artikel av munken *Thanissaro Bhikkhu* översatt av Kerstin Jönhagen där det klart och tydligt kommer fram att Buddha framlade en icke-vålds-religion. Man tar klart avstånd från allt vad som har med mord och dödande att göra:

”Att förstå Budskapet

*I dessa tider med terrorism och krig hör vi politiker och även några få buddhislärare som hävdar att dödande kan vara moraliskt berättigat när det hindrar andra från att döda. I denna essä pekar författaren på att Buddha läror i fråga om detta ämne är orubbligt och kristallklart: **att döda är aldrig skicklig handling.***

Buddha är känd för att ha vägrat att ta ställning i många kontroversiella frågor på hans tid som om kosmos är oändligt eller ändligt, evigt eller inte. Faktiskt har många människor – både på hans tid och i vår – antagit att han inte har en fast ståndpunkt i någon fråga alls. Grundat på detta antagande har en del människor retat upp sig på Buddha och anklagat honom för att svamla och vackla medan andra har varit nöjda och lovordat honom för att han är tolerant och välgörande fri från idéer om rätt och fel.

Båda reaktionerna är dock felaktiga. De tidiga texterna berättar om en grupp vandrare som en gång i en diskussion med en av Buddhas lekmanalärjungar anklagade Buddha för att inte taga ställning i någon fråga, och att lärjungen då svarade att de hade fel. Det fanns en fråga i vilken Buddhas ståndpunkt var mycket klar: vilket slags beteende som är skickligt och vilket slags beteende som inte är det. När lärjungen senare berättade om samtalet för Buddha, tillstyrkte Buddha vad han sagt. Skillnaden mellan skickligt och oskickligt beteende ligger som grund för allt som Buddha undervisade om.

Buddha drog skarpa gränser mellan dessa skillnader:

”Vad är oskickligt? Att ta liv är oskickligt, att ta vad som inte givits ... missbruk av sexualiteten ... att ljuga ... ovetligt tal...splittrande skvaller...tomt prat är oskickligt. Begär, illvilja, fel tanke är oskickligt. Dessa ting kallas oskickliga...

Och vad är skickligt?. Att avstå från att taga liv är skickligt. att avstå från att taga vad som inte givits... från missbruk av sexualiteten... från att ljuga... från ovetligt tal...från splittrande skvaller...att avstå från tomt prat är skickligt. När det inte finns begär, illvilja, fel tanke är skickligt. Dessa ting kallas skickliga.”

MN 9

Att döda är aldrig skickligt. Att stjäla, ljuga och allt annat i den första listan är aldrig skickligt. När Buddha blev tillfrågad om det fanns något dödande som han gav samtycke till, svarade han att det bara fanns en enda sak: hat.

Inte i någon uppteckning finns det belägg för att han samtyckte till dödande av någon levande varelse alls. När en av hans munkar gick till en avrättning och talade om för bödeln att döda offren med medkänsla med ett enda slag i stället för att tortera dem, förvisade Buddha munken från Sanghan på grund av att även en uppmaning till att döda med medkänsla är en uppmaning till att döda – något han aldrig skulle tolerera. Om en munk attackerades fysiskt, tillät Buddha honom att slå tillbaka, men aldrig med avsikt att döda. Som han sade till munkarna:

”Till och med om banditer hänsynslöst skulle skära upp er, lem efter lem, med en såg med handtag i båda ändar, så skulle han bland er som lät sitt hjärta drabbas av vrede redan vid detta inte lyda min befallning Även då skulle ni tränat er: Våra sinnen skall bli oberörda och vi skall inte säga onda ord. Vi skall förbli fulla av medkänsla med sinne av vänlighet och utan inre hat. Vi skall fortsätta att genomsyra dessa människor med en uppmärksamhet uppfylld av vänlighet och, med början med dem, skall vi genomsyra hela den omgivande världen med en uppmärksamhet uppfylld av vänlighet – riklig, vidsträckt, oändlig, fria från fientlighet, fria från hat. Detta är hur ni skulle tränat er själva.”
MN 21”

(från <http://www.dhamma.se/buddha/52.htm>)

Det är mot bakgrund av detta som Buddhismen blivit känd som en religion där generositet (*Dana*), gränslös vänskaplig kärlek (*metta*), gränslös medkänsla (*karuna*), osjälvisk glädje (*mudita*) och sinnesjämvikt/balans (*upekkha*) är framträdande. De äldsta skrifterna (*Tipitaka*) är alltså tydliga i sitt avståndstagande från krig i alla former.

Självförsvar

Vi kan också läsa vad Buddha sa om självförsvar - om en munk attackerades fysiskt, tillät Buddha honom att försvara sig, men aldrig med avsikt att döda. Om man måste försvara sig mot våld och för att det skall vara acceptabelt är alltså syftet/avsikten bakom handlingen avgörande. Det primära syftet måste alltid vara att visa medlidande och omsorg om andra.

Man kan läsa om självförsvar inom Buddhism på webbsidan www.accesstoinsight.org skriv in ordet **self defense**, där finns en mängd information om Buddhas syn på krig/våld och om självförsvar.

Avslutning

När jag har undersökt detta ämne och skriver att Buddhismen är icke-våldets religion så betyder det inte att det saknas buddhistiska skrifter som rättfärdigar bruket av våld under vissa betingelser. Men det kommer i en annan PDF-fil som kommer handla om *Legitimering av våld inom Buddhismen*.

Källor

Thomas Lindgren – Fundamentalism och helig terror.

Rune E. Johansson – *Dhammapada*.

Knut A. Jacobsen – Buddhismen.

Länkar som jag har använt:

www.dhamma.se

www.accesstoinsight.org

www.wikipedia.org

Dietmar Dh. Kröhnert,

Malmö 7 Juli.2012.

